

643 - وَعَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِنَّ مِنْ أَحَبِّكُمْ إِلَيَّ وَأَقْرَبِكُمْ مِنِّي مَجْلِسًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَحْسَنُكُمْ أَخْلَاقًا، وَإِنَّ أَبْعَضَكُمْ إِلَيَّ وَأَبْعَاكُمْ مِنِّي يَوْمَ الْقِيَامَةِ التَّرَاثُورَنَ وَالْمُتَشَدِّقُونَ وَالْمُتَفَيِّهُونَ» قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ؛ قَدْ عَلِمْنَا التَّرَاثُورَنَ وَالْمُتَشَدِّقُونَ، فَمَا الْمُتَفَيِّهُونَ؟ قَالَ: «الْمُتَكَبِّرُونَ» رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَقَالَ: حَدِيثٌ حَسَنٌ [2018].

«التَّرَاثُورَنَ»: هُوَ كَثِيرُ الْكَلَامِ تَكَلُّفًا، «وَالْمُتَشَدِّقُونَ»: الْمُتَطَاوُلُ عَلَى النَّاسِ بِكَلَامِهِ، وَيَتَكَلَّمُ بِمَلْءِ فِيهِ تَفَاصِحًا وَتَعْظِيمًا لِكَلَامِهِ، «وَالْمُتَفَيِّهُونَ»: أَصْلُهُ مِنَ الْفَهْقِ، وَهُوَ الْإِمْتِلَاءُ، وَهُوَ الَّذِي يَمْلَأُ فَمَهُ بِالْكَلامِ، وَيَتَوَسَّعُ فِيهِ، وَيَعْرَبُ بِهِ تَكَبُّرًا وَارْتِفَاعًا، وَإِظْهَارًا لِلْفَضِيلَةِ عَلَى غَيْرِهِ.

وَرَوَى التِّرْمِذِيُّ [2005] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْمُبَارَكِ رَحِمَهُ اللَّهُ فِي تَفْسِيرِ حُسْنِ الْخُلُقِ قَالَ: هُوَ طَلَاقَةُ الْوَجْهِ، وَبَدَلُ الْمَعْرُوفِ، وَكَفُّ الْأَدَى.

643. Жобир розияллоху анхудан ривоят қилинади:

Расулulloҳ соллаллоху алайҳи васаллам:

«Албатта, менга энг суюклигингиз ва қиёмат куни энг мажлиси яқинингиз хулқлари чиройлигингиздир. Албатта, менга энг ёмон кўринадиганингиз ва қиёмат куни энг узоқ бўладиганингиз «сарсор», «муташаддиқ» ва «мутафайқиқ»ларингиздир», деганларида, саҳобалар: «Эй, Аллоҳнинг Расули, «сарсор» ва «муташаддиқ»ларни билдик. «мутафайқиқ» нима?»

дейишди. Шунда у зот: «Мутакаббирлар», дедилар.

Имом Термизий ривоят қилиб, ҳасан ҳадис, дедилар..

Сарсор – такаллуф билан сергаплик қилувчи.

Муташаддиқ – оғзини тўлдириб, мақтаниб, ўзича фасоҳатли, катта гапирувчи.

Мутафайқиқ – оғзини тўлдириб, бошқалардан ўзини фазилатли санаб, кибр билан гапирувчи.

Имом Термизий Абдуллоҳ ибн Муборак роҳимаҳуллоҳдан ҳусну хулқ ҳақида қуйидагича изоҳни ривоят қилдилар.

Ҳусну хулқ – очик юз, яхшилик улашиш ва озор беришдан ўзини тийишдир.

Шарҳ: Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам гўзал хулқни қиёматда бандалар ўртасидаги бир-биридан тафовут қилувчи афзалликнинг асоси қилиб белгилашга ишора қилиб, ушбу ҳадисни айтганлар.

Манба: hadis.islom.uz

HADIS.ISLOM.UZ
NUBUVVAT MARVARIDLARI